

BURGERPARTICIPATIE EN WMO

Burgerparticipatie is een verzamelnaam voor allerlei manieren, waarop burgers kunnen meedenken en meepraten over plannen die de gemeente maakt.

De term burgerparticipatie wordt gehanteerd voor alle vormen van participatie, waarbij de belangen van burgers in het geding zijn. Het gaat dan niet alleen om individuele burgers, maar ook om organisaties, professionals en instellingen, die de belangen van burgers behartigen. Burgerparticipatie is een brede algemene term voor alle activiteiten, die de gemeente onderneemt om burgers te betrekken bij haar beleid.

Motieven burgerparticipatie:

- burgers hebben het recht om mee te praten over zaken die hen aangaan.
- participatie leidt tot beter beleid. Beleid kan beter worden door inzet van ervaringen en deskundigheid van burgers.
- het vergroten van draagvlak voor de uiteindelijke beleidskeuzes.

Wij bedoelen met burgerparticipatie: het betrekken van de burgers bij de totstandkoming en uitvoering van beleid. Onder burgers verstaan we niet alleen individuele burgers, maar ook groepen en organisaties die de belangen van burgers behartigen.

Huidige Wettelijk kader

In artikel 11 van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) is vastgelegd, dat het college van burgemeester en wethouders de ingezetenen van de gemeente en de in de gemeente een belang hebbende natuurlijke en rechtspersonen betreft bij de voorbereiding van het beleid betreffende maatschappelijke ondersteuning.

Artikel 12 stelt dat, alvorens een voordracht tot vaststelling door de gemeenteraad te doen, het college van burgemeester en wethouders over het ontwerpplan advies dient te vragen aan de gezamenlijke vertegenwoordigers en representatieve organisaties van vragers op het gebied van maatschappelijke ondersteuning

Burgerparticipatie is een belangrijk uitgangspunt van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Ingaande 1 januari 2007 is de Wmo in werking getreden. Deze wet moet er voor zorgen dat mensen zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen en mee kunnen doen in de samenleving. De Wmo ondersteunt bijvoorbeeld vrijwilligers en mantelzorgers. De Wmo regelt ook de hulp bij het huishouden en zorgt voor goede informatie over de hulp en ondersteuning, die mensen kunnen krijgen. Belangrijk onderdeel van de wet is de burgerparticipatie om signalen uit de samenleving te kunnen toetsen aan het beleid, dat door de gemeente wordt ontwikkeld en uitgevoerd. Deze burgerparticipatie krijgt vaak vorm in een Wmo-raad, waarin diverse organisaties, groeperingen en gemotiveerde burgers zijn vertegenwoordigd.

Bij de beleidsvoorbereiding van de Wmo moet de gemeente op grond van deze wet overleg voeren met (vertegenwoordigende organisaties van) burgers, die direct betrokken zijn bij de Wmo. Ze maken er als cliënt direct gebruik van of hebben als aanbieder of informeel verzorgende direct belang bij hoe het gemeentelijk beleid eruit gaat zien.

In de Wmo wordt van burgers gevraagd, dat zij zich inzetten voor hun leefomgeving en de sociale samenhang, voor mantelzorg en vrijwillige inzet, voor participatie van kwetsbare burgers. Uitgangspunt: groeien naar een gemeente met actieve, betrokken burgers.

Heroriëntatie op de Wmo-raad in het algemeen

Door alle wettelijke en maatschappelijke veranderingen vindt landelijk heroriëntatie plaats op de doelen, ambities, nieuwe taken en activiteiten van de huidige Wmo-raden. Door de verschuiving binnen de Wmo van een voorzieningwet naar een participatiewet ligt de klemtoon op alle burgers in plaats van op specifieke doelgroepen. Deze verschuiving heeft consequenties voor de rol van Wmo-raden in het beleidsproces en hun samenstelling: van (collectieve) belangenbehartiging naar advisering, die de verschillende belangen overstijgt. Adviezen moeten gaan over alle burgers en alle te behalen doelen Wmo.

Verbreiding, integraal en inclusief denken en doen is nodig om ingewikkelde veranderingen aan te kunnen op het terrein van regionaal werken, verbreding in verband met de transities Awbz-begeleiding, Jeugdzorg en Participatiewet. Met inclusief denken en doen wordt bedoeld het in alle aspecten van de samenleving (vanzelfsprekend) rekening houden met alle mensen, dus ook met mensen met een beperking. Mensen deel laten zijn van de samenleving. Als het om beleid gaat, dan wordt in dat beleid rekening gehouden met deze doelgroep (denken), bij de uitvoering (het doen) komt de inclusiviteit tot zijn recht.

Dit alles stelt andere en/of hogere eisen aan de benodigde specifieke competenties van leden van een Wmo-raad. In deze nota wordt een handreiking gegeven op welke wijze de gemeente Dinkelland op een pragmatische en effectieve wijze burgerparticipatie kan vormgeven.

Wmo-raad nieuwe stijl: WMO-Lab

Iedereen moet mee kunnen doen in de samenleving. Dit is het uitgangspunt van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). De gemeenten zijn ervoor verantwoordelijk, dat die wet goed wordt uitgevoerd. Burgerparticipatie bij het opstellen en uitvoeren van beleid is ook wettelijk geregeld. De gemeenten zijn vrij in de keuze, waarin dat gebeurt. De gemeente Dinkelland heeft in haar beleid vastgelegd dat burgerparticipatie geschiedt door middel van een Wmo-raad. Dit beleid is nu nog ongewijzigd.

De gemeente Dinkelland heeft praktisch geen Wmo-raad, maar toch wil de gemeente (vertegenwoordigende organisaties van) burgers betrekken bij het Wmo beleid en interactief burgerschap stimuleren. De gemeente wil geen beleid van achter bureau maken en burgers niet alleen informeren over het beleid, maar ze ook actief betrekken bij het beleid.

De gemeente Dinkelland is op zoek naar een nieuwe vorm van burgerparticipatie, die recht doet aan de ontwikkelingen. De Gemeente Dinkelland wil een orgaan met een adviserende rol. Een orgaan dat als sparringpartner kan dienen van de gemeente. Een orgaan dat de rol van procesbegeleider kan nemen en vanuit burgers zelf de burgerparticipatie vergroten op Wmo-beleid. Dit orgaan noemt de gemeente Dinkelland: **het Wmo-lab**.

Het lab is een omgeving, waarin de gemeente samen met de laboranten kan sparren over het Wmo-beleid.

Het Wmo-lab wil, vanuit een onafhankelijk positie zo optimaal mogelijk burgers activeren en betrekken bij het voorbereiden, vaststellen, uitvoeren en evalueren van Wmo-beleid van de gemeente Dinkelland.

In het Wmo-lab zitten experts op het gebied van zorg en welzijn, ondersteuners en gebruikers. Experts die een sparringpartner kunnen zijn voor de gemeente om mee te denken en te adviseren over grote beleidsveranderingen in het kader van de Wmo.

Deze personen kunnen breed kijken, over doelgroepen en belangen heen en hebben een zeker abstractieniveau.

Het Wmo-lab staat niet geïsoleerd, maar werkt samen en/of zet andere adviesraden, georganiseerde doelgroepen, personen en organisaties in. Deze personen zijn tevens in staat processen goed te overzien en hebben binding met de samenleving, zodat ze tijdig kunnen signaleren en voeling houden met de praktijk. Leden van het Wmo-lab hoeven niet per se personen uit bepaalde doelgroepen te zijn, maar personen met specifieke competenties naast de basiscompetenties.

Wat doet het Wmo-lab inhoudelijk?

Het lab is onafhankelijk. Het Wmo-lab functioneert als procesbegeleider en regisseur vanuit burgerperspectief. Het Wmo-lab geeft advies op hoofdlijnen ten aanzien van het gemeentelijke beleid inzake de Wmo. Het gaat hierbij om betrokkenheid bij het tot stand komen van het beleid van de voorbereidende tot aan de besluitvormende fase. Daarbij wordt er het liefst ingestoken bij de evaluatie. Als er sterk ingestoken wordt op evaluatie, agendavoering en voorbereiding hoeft het Wmo-lab weinig tot geen energie te steken in ontwikkelen en uitvoeren. Andere groepen of individuele burgers kunnen in die fasen uitstekend op informele wijze participeren. Beleid dat gemaakt wordt op basis van dialoog en betrokkenheid verhoogt de kwaliteit van het beleid en verbreedt draagvlak voor het beleid.

Het Wmo-lab werkt met een jaaragenda. Het Wmo-lab stelt deze ieder jaar samen met de gemeente op. Het Wmo-lab en gemeente geven beide hun prioriteiten aan en bepalen samen waar het Wmo-lab het betreffende jaar advies over geeft. Hierbij wordt ruimte opgehouden voor incidentele/urgente agendapunten. Als aan te veel punten een urgentie wordt toegekend, of als deze punten te omvangrijk zijn, worden ze in overleg van de agenda gehaald of ergens anders weggezet (bijv. werkgroepen). Per onderwerp waar het Wmo-lab advies over uitbrengt wordt er een plan van aanpak gemaakt. Hierdoor weten het Wmo-lab en de gemeente wat ze van elkaar mogen verwachten.

Hierin wordt meegenomen:

- o waar het beleid over gaat:
- o welke resultaat er mee wordt bereikt
- o wat de te verwachten consequenties van het beleid zijn
- o voor wie het belangrijk is en wie er dus bij betrokken moet worden (speelveld)
- o welke expertise er nodig is en waar die te vinden is in een netwerk
- o op welke trede van participatieladder ([zie bijlage 1](#)) het Wmo-lab functioneert
- o op welke trede van participatieladder burgers informeel participeren
- o in welke fase van beleidsontwikkeling wordt ingestoken
- o welke formele en informele vormen van participatie wil men gebruiken (keuze werkvormen Toolkit: [bijlage 2](#))
- o wat de randvoorwaarden zijn en welke faciliteiten er nodig zijn. Het plan van aanpak moet reëel zijn voor het Wmo-lab en voor de gemeente, als het gaat om tijdsinvestering en budget.

Het lab geeft advies aan de gemeente over het beleid. Er hoeft geen eenstemmig advies te komen, al moet hier wel naar worden gestreefd.

Het Wmo lab heeft geen beslissingsrecht. Dus het Lab kan de gemeente niet dwingen om bepaald beleid te voeren. Maar anderzijds zal de gemeente het advies van het Wmo-lab niet zomaar negeren of naast zich neerleggen. Ook een belangrijk punt is dat in het Wmo-lab geen individuele zaken worden behandeld. Laboranten treden niet op als vertegenwoordigers van bestaande belangenorganisatie. Het gaat dus alleen over zaken, die op alle burgers of een hele doelgroep betrekking hebben.

De gemeente vindt het niet alleen belangrijk dat burgerparticipatie op Wmo-beleid formeel per verordening geregeld wordt, zodat de continuïteit, structuur en monitoring wordt gewaarborgd. De gemeente Dinkelland wil vooral ook ruimte geven aan informele inbreng van burgers.

Door formele manieren, zoals een Wmo-lab, te combineren met informele vormen, bereikt de gemeente veel meer organisaties en burgers. Ook verrijkt zij zo hun inbreng. Dat gebeurt door directe contact, waarin gemeente en burgers, en burgers onderling, gedachten, meningen, ervaringen en gevoelens kunnen uitwisselen. Dat is een uitgelezen kans om informatie uit andere bronnen te verifiëren en aan te vullen.

Met informele middelen als een vrijwilligersbeurs, -ontbijt of -café of een stakeholdersdialoog kan de gemeente veel mensen bereiken en nieuwe inzichten opdoen. Ervaringsdeskundigen weten namelijk als geen ander hoe beleidsmaatregelen kunnen uitpakken. En ze hebben vaak duidelijke ideeën over hoe iets wél moet. Vrijwilligers kunnen met verrassende suggesties komen. Voorwaarde voor succesvolle toepassing van deze informele middelen is oprechte bereidheid invloed met het veld te willen delen, een goede inventarisatie van de organisaties die ertoe doen, intern draagvlak en zichtbaar resultaat in het beleid.

Iedereen is erbij gebaat. Jongeren, allochtonen, uitkeringsgerechtigden en kwetsbare groepen, zoals mensen met een beperking, zullen zich eerder laten horen als de gemeente ze op informele wijze betreft en zich meer aansluit bij hun beleving.

Daarnaast zorgen informele vormen voor meer afwisseling, dynamiek en betrokkenheid bij het beleid. Onderschat daarbij ook niet het waarderingselement. Niet alleen burgers, vrijwilligers, mantelzorgers en organisaties zullen zich meer gewaardeerd voelen voor hun inzet, maar ook het Wmo-lab zelf. Die staat er voelbaar niet alleen voor, is beter geïnformeerd en wordt ingezet bij waar zij goed in is. En dat is erg belangrijk, omdat ook het Wmo-lab veelal uit vrijwilligers bestaat, die het verdienen met zorg te worden behandeld.

Kwaliteiten Wmo-lab

Het Wmo-lab bestaat uit max. 10 leden. Het Wmo-lab wordt bij voorkeur samengesteld uit mensen met specifieke competenties, die elkaar op zodanige wijze aanvullen, dat ze een team vormen. De leden van het lab nemen allen deel zonder last of ruggespraak. Zij hebben het vermogen zich onafhankelijk van specifieke doelgroepen op te stellen, terwijl zij tegelijkertijd de verbinding met de samenleving, het oppikken van signalen uit de praktijk niet uit het oog verliezen. Bij de samenstelling van Wmo-lab streeft de gemeente Dinkelland naar een balans tussen kennis en ervaring vanuit de praktijk, betrokkenheid en belangstelling op alle gebieden van de Wmo. Om een goed werkend Wmo-lab te kunnen zijn, moeten de leden in beginsel aan de volgende kenmerken voldoen.

- De leden kunnen in een team samenwerken, communiceren, samenhang zien en aanbrengen.
- Zij zijn in staat netwerken te onderhouden voor de taakstelling van het Wmo-lab.
- Zij zijn vraaggericht, resultaatgericht, flexibel en in staat een afgewogen objectief oordeel te vormen.
- Zij hebben een open oor voor andere opvattingen vanuit een nieuwsgierige en kritische houding, gevoel voor politiek verhoudingen en een visie op integraal beleid.
- Zij hebben integriteit hoog in het vaandel, voelen aan wanneer er sprake is van belangenverstrengeling of het bevoordelen van een groep of individu.

Laborant:

De laborant woont in de gemeente Dinkelland en is bereid zich in te zetten gedurende een aantal dagdelen per maand voor een periode van 4 jaar. De laborant is niet werkzaam in de gemeentelijke organisatie en heeft geen eigen -, commercieel -, politiek -, of anderszins belang. Het gaat om vertegenwoordiging van vragers naar maatschappelijke ondersteuning cq burgers van de gemeente Dinkelland.

De laborant:

- is enthousiast, betrokken en (ervarings-) deskundig
- heeft expertise / vakkennis of specifieke belangstelling voor de Wmo en/of weet expertise te vinden in het netwerk
- is in staat proces te begeleiden
- kan vanuit een zeker abstractieniveau belangen overstijgend denken en adviseren
- heeft zo mogelijk een juridische en/of financiële en/of bestuurlijke achtergrond
- adviseert op basis van deze expertise en terugkoppeling met de burgers gevraagd of ongevraagd de gemeente Dinkelland over Wmo beleid
- kan analyseren (hoofd – van bijzaken onderscheiden en een beleidsvraagstuk in onderdelen uitsplitsen), heeft kennis van de sociale kaart
- heeft inzicht in samenhang beleidsterreinen sociale domein

- staat open voor ideeën en meningen van andere laboranten en daarbuiten
- kan goed samenwerken met andere organisaties (netwerken) binnen het Wmo lab, relevante info zoeken, samenhang zien en aanbrengen, om tot een goed advies te komen.
- wil meedenken over participatietools, die ingezet worden om burgers te benaderen.
- moet contact onderhouden met zijn/haar klankbordgroep, problemen signaleren.
- kan goed plannen
- is procesbegeleider en uitvoerder van de gekozen participatietool

BIJLAGE 1

Participatieladder

Het Wmo-lab participeert zelf - vanuit zijn onafhankelijke formele adviesrol - tot en met trede 3 op de participatieladder. Daarnaast is het Wmo-lab procesbegeleider bij de inzet van informele burgerparticipatie in het Wmo beleid op de treden: coproductie, meebeslissen en zelforganisatie. Mocht het na verloop van tijd mogelijk en wenselijk blijken staat gemeente Dinkelland er voor open het Wmo-lab hoger op de participatieladder te laten participeren.

	Trede	De burger....	De gemeente
6	Zelf organiseren	... organiseert en voert zelf projecten uit	... ondersteunt en faciliteert
5	Meebeslissen	... is medeverantwoordelijk voor beslissingen	... laat (del)beslissingen over aan de burger
4	Coproductie	... werkt intensief met de gemeenten mee aan plannen of beleid	... ziet de burger als partner in de planvorming en laat het resultaat van de participatie zwaar wegen in de besluitvorming
3	Adviseren	... genereert ideeën en oplossingen voor een goed advies binnen een beleidsthema	... geeft vooraf het beleidsthema aan en neemt het advies serieus in overweging
2	Raadplegen	... geeft zijn mening of kennis rond een beleidsonderwerp	... wil de mening van de burgers weten en houdt hiermee rekening in de besluitvorming
1	Informereren	... ontvangt informatie van de gemeente	... verstrekt informatie aan de burgers
0	niet informeren	... ontvangt niets	... verstrekt niets

Bron: bewerkt van VNG (2010) Naar buiten

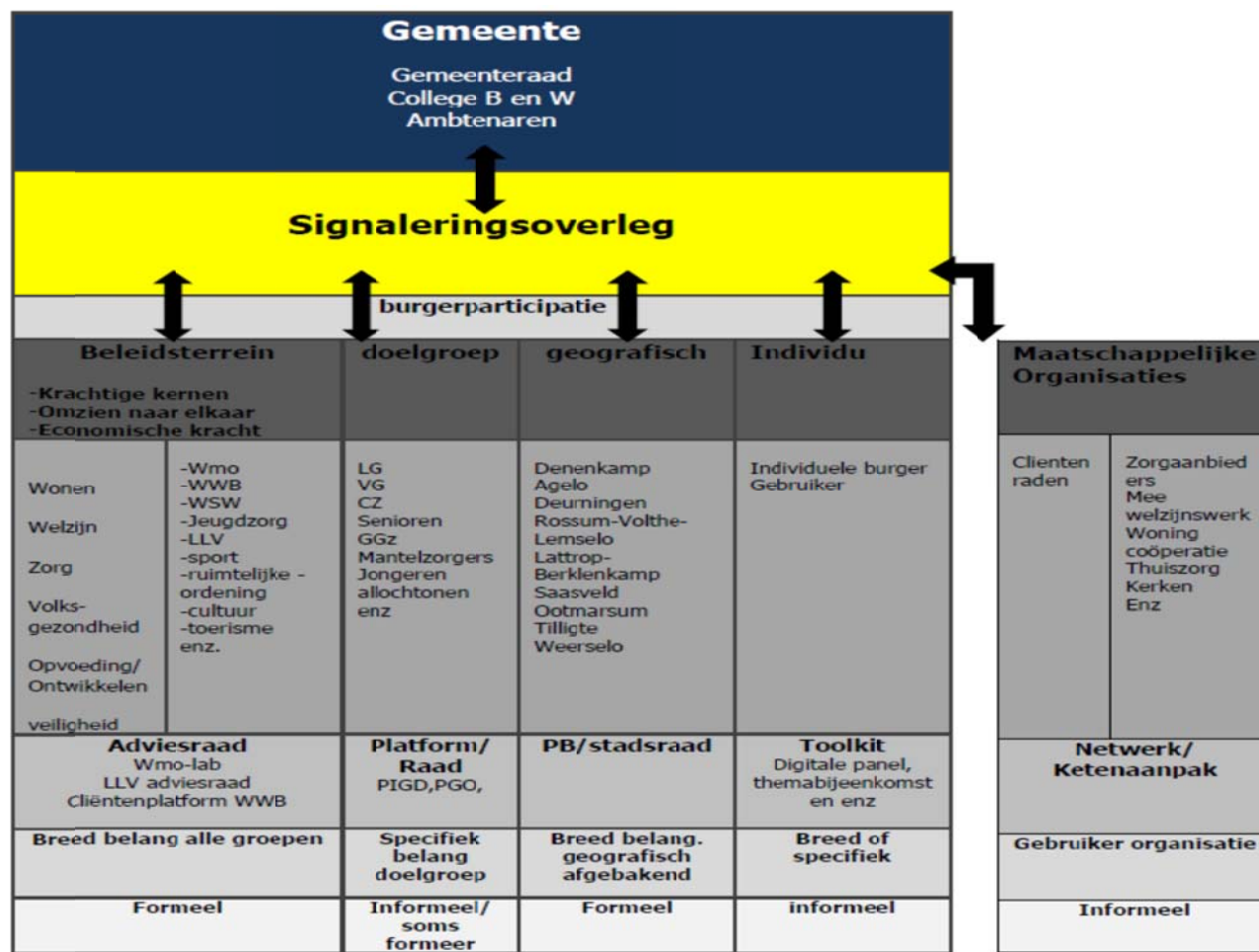
Speelveld burgerparticipatie

De gemeente heeft verschillende ingangen om naar burgers te luisteren en te signaleren

- Per beleidsterrein (bijvoorbeeld Wmo-lab, Cliëntenraad WWB en Leerlingenvervoer adviesraad)
- Geografisch (plaatselijke belangen en dorps- en stadsraad)
- Per doelgroep (bijvoorbeeld gehandicapten platform)
- Individueel (online burgerpanel, spreekuren, werkbezoeken, thema bijeenkomsten, onderzoek enz)
- Via organisaties (bijv. MEE, aanbieders enz. Vaak hebben gemeenten netwerken van organisaties)

Deze 5 ingangen zijn niet alleen de ingangen voor gemeente om burger te bereiken. Ook burgers kunnen deze ingangen gebruiken om kenbaar te maken bij gemeente wat er leeft en welke burgerinitiatieven er worden ontwikkeld. Op deze manier kan er ook gebruik maken van de reeds bestaande en bekende wegen. Zoals de plaatselijke belangen en maatschappelijke organisaties.

Via welk portaal signalen, informatie of initiatieven ook binnenkomen, burgers moeten weten dat deze op een centraal punt terecht komen. Een centraal punt waar al die signalen en informatie kunnen worden gestroomlijnd en afgestemd. Het Wmo-lab organiseert daarom de eerste twee jaar na installatie een aantal keer per jaar een signaleringsoverleg tussen adviesraden, dorpsbelangen/stadsraad en (belangen)organisaties. Zo nodig betreft Wmo-lab de gemeente hierbij. De gemeente kan dit signaleringsoverleg ook gebruiken om de signalen en ideeën terug te geven aan partijen in het speelveld. Als er tussendoor signalen binnen komen bij een van de partijen van het speelveld kan die partij dat bij Wmo-lab aangeven en kan er op specifiek onderwerp een signaleringsoverleg belegd worden.

BIJLAGE 2

'TOOL KIT' M.B.T. PARTICIPATIELADDER

INFORMEREN

Tentoonstelling

Een presentatie waar burgers en belanghebbende kennis kunnen nemen van voorgenomen planvorming. Een dergelijke tentoonstelling/presentatie kenmerkt zich door het feit dat de gepresenteerde informatie zodanig is weergegeven dat nadere toelichting niet nodig is. Binnen de openingstijden van de gemeentehal kan iedereen op elk moment hiervan kennisnemen. Een inbreng van bezoekers wordt niet geregistreerd.

Inloopbijeenkomst

Een bijeenkomst voor burgers waarbij gedurende een beperkt aantal uren de mogelijkheid geboden wordt aan burgers en belanghebbenden zich te laten informeren, over hen aangaande planvorming.

Een dergelijke bijeenkomst kent geen centrale plenaire introductie; maar er zijn wel ambtenaren en /of initiatiefnemers aanwezig om (individuele) vragen te beantwoorden of toelichtingen te geven op het gepresenteerde. Een inbreng van bezoekers wordt niet geregistreerd.

Informatieavond

Een bijeenkomst voor burgers waarbij gedurende een beperkt aantal uren de mogelijkheid geboden wordt aan burgers en belanghebbenden zich te laten informeren, over hen aangaande planvorming. Een dergelijke bijeenkomst begint met een centrale plenaire introductie en een of meer presentaties door ambtenaren en /of initiatiefnemers. Aanwezigen hebben de mogelijkheid tot het stellen van plenaire vragen. Ook de antwoorden worden plenair verwoord. Een inbreng van bezoekers wordt niet geregistreerd.

Werkbezoek

Een werkbezoek of excursie voor burgers heeft een informeel karakter en is een instrument dat duidelijk tot doel heeft de deelnemers te informeren. Het biedt de mogelijkheid tot referentie en/of vergelijking (wat ging goed, wat ging fout). Het is een vorm die overigens altijd onderdeel zal uitmaken van een groter proces.

RAADPLEGEN

Spreekuur

Wethouders, ambtenaren en fracties kunnen spreekuren organiseren waar zij (individuele) burgers gebruik van kunnen maken door bij hen langs te komen op deze vastgestelde reguliere momenten.

Het initiatief tot het gesprek ligt bij de burger. Over het algemeen betreft het dan specifieke knelpunten in de beleidsuitvoering of anderszins. De burger dient bij zijn aanmelding aan te geven over welk onderwerp hij wil praten. Het aanhoren van de op- of aanmerkingen kan worden meegewogen bij toekomstige beleidsontwikkeling of beleidsuitvoering.

Enquête

Een representatieve steekproef onder de doelgroep waarmee d.m.v. vragenlijsten de mening gepeild kan worden over een of meerdere onderwerpen. De resultaten van het onderzoek worden schriftelijk weergegeven. De resultaten kunnen meegewogen worden in de verdere beleidsontwikkeling.

Discussie inloop

Een bijeenkomst voor burgers waarbij gedurende een beperkt aantal uren de mogelijkheid geboden wordt aan burgers en belanghebbenden zich uit te spreken over hen aangaande planvorming. Een dergelijke bijeenkomst kent geen centrale plenaire introductie, maar er zijn wel ambtenaren en /of initiatiefnemers aanwezig om (individuele) vragen te beantwoorden of toelichtingen te geven op het gepresenteerde.

De mogelijkheid wordt ook geboden om reacties te geven welke meegewogen zullen worden bij de verdere ontwikkeling van het plan. De reacties kunnen schriftelijk worden gegeven middels een daartoe verstrekt invulformulier of mondeling waarvan een schriftelijk weergave is gemaakt door de aanwezige ambtenaren.

Aanwezigen krijgen geen verslag van de bijeenkomst. De inbreng krijgt een reactie van het bestuur middels een nota van beantwoording.

Inspraakavond

Een bijeenkomst voor burgers rond een specifiek benoemd onderwerp. Deze avond begint met een centrale plenaire introductie en een of meer presentaties door ambtenaren en /of initiatiefnemers. Aanwezigen hebben de mogelijkheid tot het stellen van plenaire vragen. Ook de antwoorden worden plenair verwoord.

Gedurende een beperkt aantal uren wordt de mogelijkheid geboden aan burgers en belanghebbenden zich uit te spreken. Aanvullend wordt de mogelijkheid geboden om reacties te geven welke meegewogen zullen

worden bij de verdere ontwikkeling van het plan. Reacties kunnen schriftelijk worden gegeven middels een daartoe verstrekt invulformulier of mondeling waarvan een schriftelijk weergave is gemaakt door de aanwezige ambtenaren. Aanwezigen krijgen een verslag van de bijeenkomst toegezonden. De inbreng krijgt een reactie van het bestuur middels een nota van beantwoording.

Klankbordgroep

Een select samengestelde groep burgers die een zekere representativiteit kan hebben naar de gehele bevolking of een specifiek deel daarvan. De voorzitter/gespreksleider heeft een onafhankelijke rol;

De klankbordgroep is voor een specifiek onderwerp opgericht en kan gevraagd worden naar standpunten of meningen. De groep zal voor een langere, vooraf vastgestelde, periode bestaan. De op- of aanmerkingen worden meegewogen bij de beleidsontwikkeling van nieuwe plannen. De adviezen worden als bijlage toegevoegd aan het plan.

Digitaal debat

Uiteraard kunnen alle hierboven beschreven vormen ook digitaal worden opgezet, hoewel het gekozen medium anders is verschilt het verder in zijn toepassing niet van het traditionele vormen. Een uitzondering daarop wellicht is het digitale debat. Dit zou als een mix gezien kunnen worden van een panel, klankbordgroep en discussieavond. De discussie is niet gebonden aan een moment of een bepaalde duur.

De representativiteit is wat minder duidelijk, maar de snelheid van de responsmogelijkheden kan in bepaalde gevallen een duidelijk voordeel hebben.

ADVISEREN

Burgerpanel

Een aselect samengestelde groep burgers die een zekere representativiteit kan hebben naar de gehele bevolking of een specifiek deel daarvan. De voorzitter/gespreksleider heeft een onafhankelijke rol; Het panel kan over een breed veld van onderwerpen gevraagd worden naar standpunten of meningen; Het panel zal voor een langere, vooraf vastgestelde periode bestaan; De zittingsduur van deelnemers wordt voor aanvang vastgesteld; De op- of aanmerkingen worden meegewogen bij de beleidsontwikkeling van nieuwe plannen. De resultaten van het panel worden als bijlage toegevoegd aan het plan.

Stadsdebat

Een algemeen aangekondigde bijeenkomst waarbij gedurende een beperkt aantal uren de mogelijkheid geboden wordt aan burgers en belanghebbenden in debat gaan met elkaar, aanwezige deskundigen en politici over een bepaald thema of onderwerp.

Een stadsdebat zal eerder adviserend zijn in de zin van onderzoeksrichtingen, dan dat met het advies een bepaalde fase afgesloten kan worden; Deze bijeenkomst kent een centrale plenaire introductie en een of meer presentaties door ambtenaren en /of initiatiefnemers; De bijeenkomst eindigt met een of meer conclusies die als advies gelden voor het bestuur. Aanwezigen krijgen een verslag van de bijeenkomst toegezonden.

Ronde tafelgesprekken

Een eenmalige bijeenkomst voor burgers speciaal bijeen rond een bepaald thema of project.

In het algemeen bestaan de leden uit burgers met een zekere achterban, echter zonder dat zij zich op een bepaald mandaat kunnen beroepen; Met behulp van een gespreksleider en met ambtelijke ondersteuning voor wat betreft de inbreng van specifieke expertise formuleren zij hun standpunten; Ronde tafelgesprekken vinden in de regel zo vroeg mogelijk in het beleidsvormingsproces plaats, bijvoorbeeld in de initiatieffase. De resultaten van de gesprekken worden schriftelijk weergegeven en als adviezen meegewogen in de besluitvorming van college en / of Raad.

Expert-groep

Een groep deskundige burgers geformeerd rond een bepaald thema of project. In het algemeen bestaan de leden uit burgers met een specifieke kennis en een zekere achterban, echter zonder dat zij zich op een bepaald mandaat kunnen beroepen. Vanuit de eigen kennis geven de experts hun mening en advies. De groep bestaat voor een langere vooraf vastgestelde periode. De zittingsduur van deelnemers wordt voor aanvang vastgesteld. Zij vergaderen onder leiding van een zelf gekozen voorzitter, met ambtelijke ondersteuning voor wat betreft de inbreng van specifieke expertise. De expertgroep krijgt ambtelijke informatie in de voorfase van het beleidsproces en kan daar vervolgens haar mening over geven, suggesties doen voor wijzigingen of aanvullend onderzoek.

De expertgroep kan ook zelf het initiatief nemen om voorstellen te (laten)ontwikkelen;

De adviezen wegen zwaar, zijn onderdeel van het uiteindelijke advies aan college en / of raad maar er kan, weliswaar gemotiveerd en beargumenteerd, van worden afgeweken.

Adviesorgaan

Een krachtens de Gemeentewet ingestelde commissie die het college (of de raad) adviseert over regelgeving of wetgeving bijvoorbeeld: Sportraad, Seniorenraad, Gehandicaptenraad....etc. Deze organen hebben in de regel tot taak aan het college van burgemeester en wethouders gevraagd en ongevraagd advies uit te brengen over de voor hun aandachtsgebied geformuleerde aangelegenheden. De leden van deze adviesorganen worden in de regel door het college benoemd. Sommige leden vertegenwoordigen een zekere doelgroep, echter zonder dat zij zich op een bepaald mandaat kunnen beroepen. De adviezen wegen zwaar, zijn onderdeel van het uiteindelijke advies aan college en / of raad en er kan alleen gemotiveerd en beargumenteerd van worden afgeweken.

COPRODUCTIE

Atelier

Een eenmalige bijeenkomst van een groep burgers die in samenwerking met ambtenaren (en politici) werken aan een bepaald onderwerp van beleidsvorming. In het algemeen bestaan de leden uit burgers met specifieke kennis. Vanuit de eigen kennis geven de deelnemers hun mening en advies. Zij vergaderen onder leiding van een zelf gekozen voorzitter. De bijeenkomst heeft een vooraf vastgesteld doel / product als eindresultaat.

De resultaten van de werkgroep zijn niet eenzijdig amendeerbaar, d.w.z dat een van de betrokken partijen niet achteraf het eindresultaat kan wijzigen.

Pressure Cooker

Een eenmalige bijeenkomst van een groep waarvan voorafgaande aan de bijeenkomst vast staat dat er duidelijk tegengestelde belangen of meningen zijn. Voor de bijeenkomst is vastgelegd dat aan het eind er een compromis / oplossing ligt die bindend is voor de deelnemers. De deelnemers, burgers, ambtenaren (en politici) werken samen om tot een gezamenlijk voor ieder acceptabel resultaat te komen. De resultaten van de bijeenkomst zijn niet eenzijdig amendeerbaar, d.w.z dat een van de betrokken partijen niet achteraf het eindresultaat kan wijzigen

Werkgroep, 'workshop'

Een groep burgers die samen werken met ambtenaren (en politici) rond een bepaald onderwerp van beleidsvorming. In het algemeen bestaan de leden uit burgers met een specifieke kennis. Vanuit de eigen kennis geven de leden hun mening en advies. De werkgroep bestaat voor een kortere vooraf vastgestelde periode. De werkgroep vergadert onder leiding van een zelf gekozen voorzitter. De werkgroep werkt aan een vooraf vastgesteld doel / product. De resultaten van de werkgroep zijn niet eenzijdig amendeerbaar d.w.z dat een van de betrokken partijen niet achteraf het eindresultaat kan wijzigen.

Stuurgroep

Een groep burgers die samen werken met ambtenaren (en politici) speciaal geformeerd rond een bepaald thema of project. In het algemeen bestaan de leden uit burgers met een specifieke kennis en een zekere achterban, echter zonder dat zij zich op een bepaald mandaat kunnen beroepen. Vanuit de eigen kennis geven de deelnemers hun mening en advies. De stuurgroep bestaat voor een langere vooraf vastgestelde periode.

Zij vergaderen onder leiding van een zelf gekozen voorzitter. De stuurgroep krijgt ambtelijke informatie in de voorfase van het beleidsproces en kan daar vervolgens haar mening over geven, suggesties doen voor wijzigingen of aanvullend onderzoek.

De stuurgroep kan ook zelf het initiatief nemen om (deel)voorstellen te (laten)ontwikkelen. De stuurgroep werkt aan een vooraf vastgesteld doel / product. De resultaten van de werkgroep zijn niet eenzijdig amendeerbaar d.w.z dat een van de betrokken partijen niet achteraf het eindresultaat kunnen wijzigen

MEEBESLISSEN

Wijkbudget

Een groep burgers geformeerd rond een bepaalde wijk die met ondersteuning van ambtenaren beslissen hoe een toegekend budget, binnen de door de politiek gestelde kaders, verdeeld gaat worden. In het algemeen bestaan de leden uit burgers met een specifieke kennis en een zekere achterban, echter zonder dat zij zich op een bepaald mandaat kunnen beroepen. Vanuit de eigen kennis beslissen de deelnemers over de inzet van de beschikbare middelen. Het budget is in principe bedoeld voor één jaar. De deelnemers vergaderen onder leiding van een zelf gekozen voorzitter. De groep krijgt ambtelijke ondersteuning om tot een verdeling van het budget te komen.

De buurt aan zet

Een projectteam uit een buurt bestaande uit onder meer buurtbewoners, die met ondersteuning van een stuurgroep 'Buurt aan zet' en andere professionele ondersteuners een buurtprogramma formuleren, dat moet leiden tot de realisering van ideeën ter verbetering van de buurt. Via een bewonerspanel worden ideeën uit de buurt gegenereerd, welke ideeën vervolgens geprioriteerd zijn. De stuurgroep bewaakt de uitvoering en de voortgang van het project en is door het college gemandateerd om de vrijgeven budgetten te besteden aan de ideeën die door het projectteam zijn geprioriteerd. De stuurgroep legt achteraf verantwoording af aan het college.